

ZŠ a MŠ KRAKOVANY

Základní a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Cílem předcházení školní neúspěšnosti je včasné rozpoznání potenciálně neúspěšných žáků a vytvořit podmínky ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Řešení předcházení školní neúspěšnosti si vyžaduje náročnou práci s dítětem, často ve spolupráci s pedagogickými pracovníky a rodinou dítěte. Příčinou mohou být individuální rozdíly v osobnosti žáků, jejich motivace a výkonnosti, ale také rodinná výchova.

Často je nutná i konzultace s odborníky. Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016 Sb. ve znění pozdějších zákonů a jejím cílem je vyhledávání potenciálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

Školním neúspěchem mohou být ohroženi

- Žáci, kteří nastoupili povinnou školní docházku
- Žáci se speciálně vzdělávacími potřebami
- Žáci, kteří přestoupili z jiné školy
- Žáci se změnou bydliště, dojíždění
- Žáci s dlouhodobou absencí, jinými zdravotními komplikacemi
- Žáci s nepodnětným rodinným prostředím, ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích nejen v rodině ale také ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s pedagogy)
- Žáci se sníženou inteligencí, nedostatečnou pamětí
- Žáci s vadou řeči, vadou zraku apod.
- Žáci s nízkou odolností vůči zátěži, emoční labilitou
- Žáci s poklesem motivace

Dále se může jednat o:

- **Problémy žáků ve vyučovací hodině** (nerozumí výkladu; neumí pracovat s učebnicemi, s texty; nedokáže se soustředit; bývá vyrušován spolužáky; v hodině nepracuje nebo nechce pracovat a rozptyluje své spolužáky; odmítá nabízenou pomoc vyučujících)
- **Problémy žáků s domácí přípravou** (slabá vůle – nedokáže se přinutit, nedostatek návyků pro samostudium; strach z vyučujícího; obava sdělit že něčemu nerozumí; nejeví zájem o výuku)

ZŠ a MŠ KRAKOVANY

Základní a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín

Řešení školní neúspěšnosti

Prioritou je podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole.

Dle diagnostiky je následně možné nastavení vhodných opatření. Důležitá je včasná reakce, aby proces selhávání žáka byl co nejkratší a bylo možné jej zastavit v co nejkratší době.

Možná opatření jsou volena individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- **Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáků a vytvoření IVP.
- **Odchylka v celkové úrovni inteligence:** stanovení základního učiva, které bude po žácích požadováno dle jejich možností a schopností. Zvolí se takové vhodné metody práce, aby žáci mohli zažít úspěch, např. možnost opravit si známku. V případě potřeby bude nabídnuta individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP – integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
- **Žáci, jejichž neúspěšnost souvisí spíše s vnějšími okolnostmi – sociální znevýhodnění:** motivace žáků k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu. Vytvoření podmínek pro přípravu ve školním prostředí (ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do majoritního kolektivu).
- **Žáci s vysokou absencí:** bývají ohroženi školní neúspěšností, včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – plán dostudování učiva a data dozkoušení, konzultace se žáky a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory žáků.

Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program

1. Důležitá je práce třídního učitele (TU) a všech vyučujících.

- **Individuální rozhovor se žáky:** zjištění subjektivních příčin (nerozumí látce, nestihá tempo výuky, problémy doma apod.).
- **Úprava metod výuky:** stanovení přiměřeného obsahu učiva odpovídajícího vzdělávacím možnostem jak intelektovým, tak sociálním, snazší start pro zažití úspěchů, podpora. Využití formativního hodnocení; povolení používat kompenzační pomůcky (tabulky, kalkulačky, nákresy, přehledy).

ZŠ a MŠ KRAKOVANY

Základní a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín

- **Užívání podpůrných aktivit:** oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu.
- **Doučování:** nabídka školního doučování, nebo zapojení do skupinové podpory.
- **Konzultační hodiny:** sezení na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo.
- **Řádná písemná dokumentace** výsledků žáků o průběhu podpory: zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci (informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu)

2. Spolupráce se Školským poradenským pracovištěm (ŠPP)

- **Tvorba PLPP** (Plán pedagogické podpory): Konkrétní soupis úlev a metodických změn.
- **Diagnostika:** Doporučení k vyšetření v PPP (Pedagogicko-psychologická poradna).
- **Výchovná komise:** Setkání TU, výchovného poradce, metodika prevence, speciálního pedagoga, rodičů a žáků.

3. Spolupráce s rodinou

Jednou z hlavních podmínek, která je základním pilířem pro zastavení poklesu výkonu, je spolupráce rodičů se školou.

- **Informovanost:** průběžné informování rodičů, nečekat na třídní schůzky, jednat včas.
- **Domácí příprava:** dohoda s rodiči na reálném rozsahu domácí přípravy, hodnotíme kvantitu, nikoliv kvalitu
- **Doporučení pomůcek k výuce:** možnost používat pomůcky jak ve škole, tak i doma.
- **Konzultační hodiny:** pravidelná setkání pro společné řešení problémů
- **TU domluví jednání s rodiči i žáky** (přítomnost pedagogů, v jejichž předmětu žáci neprospívá, TU, rodiče, žák, případně výchovný poradce).
- TU provede **zápis z každého setkání**

4. Klíčové strategie pro výuku

- **Oblast a konkrétní opatření**
- **Hodnocení:** Upřednostnění hodnocení individuálního pokroku před srovnáváním s ostatními.
- **Pravidla:** Jasně termíny pro opravu známek a dopisování testů (předvídatelnost).
- **Motivace:** Metoda malých krůčků: rozdělení velkých úkolů na menší, splnitelné části.
- **Prostředí:** Změna zasedacího pořádku, eliminace rušivých vlivů.

5. Vyhodnocování a revize

Důležitá je pravidelnost setkávání.

- **Četnost setkávání:** pravidelně, nejméně však 1x za 3 měsíce
- **Kritéria úspěchu:**
 - a) zlepšení hodnocení alespoň o jeden stupeň, popřípadě stabilizace

ZŠ a MŠ KRAKOVANY

Základní a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín

- b) dohled na snížení absence
- c) aktivní zapojení žáků do výuky
- **Úprava plánu dle potřeby zlepšování**, dále nutná je úprava plánu, pokud nenastane zlepšení.

TU si vede dokumentaci o výsledcích žáků, komunikuje s pedagogy, kteří žáky učí, aktivně se zajímá o studijní proces a výsledky i v ostatních předmětech.

ZŠ a MŠ KRAKOVANY

Základní a Mateřská škola Krakovany, okres Kolín

Možné k využití – Postup práce s žákem v časovém rozsahu 5. týdnů.

1. TÝDEN: Detekce a první kontakt

- **Analýza dat:**
Projdi si klasifikaci a docházku (je problém v jednom předmětu, nebo plošný?)
- **Neformální rozhovor:** Promluv si s žákem mezi čtyřma očima. Cíl: Zjistit, jak se cítí a zda se v jeho životě nestalo něco zásadního
- **Informování ŠPP:** Dej vědět výchovnému poradci nebo speciálnímu pedagogovi, že začínáš proces sledování u konkrétního žáka.

2. TÝDEN: Kontext a šetření

- **Konzultace s kolegy:** Zeptej se ostatních vyučujících, jak se žák projevuje u nich (liší se jeho přístup v různých hodinách?).
- **Kontakt s rodiči:** Zavolej rodičům (nebo napiš). Pozvi je na schůzku s postojem: „Chceme Vašemu dítěti pomoci“.
- **Zjištění bariér:** Mají doma internet? Má žák klid na učení? Jsou v rodině napjaté vztahy?

3. TÝDEN: Nastavení plánu (PLPP)

- **Společná schůzka (Trojdohoda):** Sedni si s žákem a rodičem. Definujte 2–3 konkrétní cíle (např. „V hodinách matematiky odevzdám alespoň polovinu úkolů“).
- **Sestavení PLPP:** Pokud stačí 1. stupeň podpory, sestav Plán pedagogické podpory (úprava metod, hodnocení, pomůcky).
- **Metodický pokyn kolegům:** Informuj ostatní učitele o dohodnutých úlevách a postupech, aby byl přístup jednotný.

4. TÝDEN: Realizace a „Malé vítězství“

- **Zajištění doučování:** Domluv žákovi termíny školního doučování nebo pomoc od spolužáka
- **Zajisti žákovi pomůcky a materiály** na procvičení i na doma: ukaž rodičům, jak se žákem doma pracovat.
- **Cílená pochvala:** Najdi si během týdne alespoň jednu situaci, kdy můžeš žáka před třídou nebo soukromě pochválit za dodržení dohody.
- **Kontrola pomůcek:** Pomoz žákovi nastavit systém v sešitech (organizace práce je u neúspěšných žáků klíčová).

5. TÝDEN (a dále): Monitoring a reflexe

- **První vyhodnocení:** Krátká schůzka s žákem (5 minut po hodině). „Jak se ti tento týden dařilo plnit naše cíle?“ apod.
- **Rozhodnutí o dalším postupu:** Pokud se situace nelepší, nutná návštěva v PPP, SPC apod.

V Krakovanech dne 01.09.2026

Vypracovala: Monika Valery